
385. Jorodd Asphjell (Huvudinlägg)

Kjære nordiske venner. Jeg sier takk for tilliten, både på vegne av Helge Orten og meg selv, for at vi er valgt som president og visepresident i Nordisk råd, og det er en stor, stor, stor ære.

Stortingets delegasjon til Nordisk råd ser fram til å overta formannskapsprogrammet og stafettpinnen fra våre finske kollegaer, og jeg vil gratulere Nordisk råds president Erkki Tuomioja og visepresident Lulu Ranne, hele den finske delegasjonen, det finske sekretariatet og – ikke minst – Nordisk råd med vel gjennomført sesjon her i Helsingfors. Tusen takk skal dere ha! Det har vært en fornøyelse å være her og delta i debattene og lytte til alle de innleggene som er holdt. Det ser godt ut for framtiden og for samarbeidet i Nordisk råd.

I det norske presidentskapsprogrammet for neste år har vi valgt tre hovedprioriteringer. Det er:

- et trygt Norden
- et grønt Norden
- et ungt Norden

Vår felles visjon for det nordiske samarbeidet ligger til grunn. Norden skal være verdens mest integrerte og bærekraftige region.

Venner: Vi lever i en urolig tid. Vi gikk fra en pandemi som påvirket alle deler av samfunnet, til krig i Europa med mange tusen mennesker, barn, kvinner og ungdom som er på flukt fra sine hjemland. Det er derfor naturlig å ha et trygt Norden som prioritet i den urolige tiden vi lever i. Nordisk

samarbeid om forsvar, sikkerhet og beredskap er kanskje viktigere enn noen gang.

Våre erfaringer fra pandemihåndteringen må brukes til å styrke samarbeidet om beredskap i de nordiske landene. Vi debatterte dette i går, og det norske presidentskapsprogrammet vil fortsette å ha nordisk krisesamarbeid høyt på dagsordenen. Vi må sammen løfte den nordiske dimensjonen i våre felles utfordringer på dette området.

Den siste tiden har vist oss alle at vi er utsatt for ulike trusler med ulike bakgrunner, hvor enn vi bor i denne regionen. Vår totalberedskap, som ble snakket om, blir viktigere enn noen gang. Dermed må vi jobbe sammen, ikke hver for oss.

Med Finland og Sverige i Nato vil også nordisk forsvarssamarbeid bli enda tettere. Vi har også hørt hvor tydelige forsvarsministrene, også her under sesjonen, er om å styrke det nordiske forsvarssamarbeidet når vi nå også blir en hel og stor familie innenfor det området.

Den andre prioriteringen for det norske presidentskapet er et grønt Norden. Vi står overfor en klimakrise, vi må redusere utslipp, og grønne løsninger for energi og transport er sentralt. Det siste årets energikrise har ytterligere forsterket poenget. Det haster å få på plass nye energikilder. Norden kan være en foregangsregion innenfor dette området, både når det gjelder vannkraft, havvind, solenergi, hydrogen og annen ren og fornybar energi.

Vi bør styrke vårt samarbeid for å oppnå målet om bærekraftige samfunn basert på grønne løsninger for energi og transport på land, til vanns og i luften. Samarbeid om et trygt og grønt Norden er i tråd med innbyggernes forventninger til oss som folkevalgte. Når de blir spurt om nordisk samarbeid, er det nettopp klimakrisen og trygge samfunn de mener er det viktigste vi som folkevalgte og som engasjerte i nordisk samarbeid skal arbeide med.

Dette må vi ta på alvor – ikke hver for oss, men i et fellesskap for de utfordringene vi står overfor. Derfor vil jeg benytte anledningen til å ønske

lykke til til alle dem som nå skal reise over til Sharm el-Sheikh i Egypt, og som skal være der i 14 dager og forhandle om viktige løsninger for framtiden og se på gode løsninger for klimaet globalt.

Den tredje prioriteringen for det norske presidentskapet er et ungt Norden. Dagens unge er framtiden. Vi må jobbe sammen for å sikre deres utdanning, arbeid og deltagelse i samfunnslivet. Et trygt og grønt Norden er en forutsetning for de unges framtid. UNRs medlemmer her har deltatt aktivt i debatten. Jeg synes også det er et godt forslag å ha et klimapanel rundt omkring i de nordiske land. Det vil også gi ungdom en viktig talerstol, for unges framtid og for å redde kloden.

De unge selv sitter på vakt og har god kunnskap og ressurser. Dette er ikke noen læreplass: De gir oss viktige innspill til våre spørsmål for framtiden. Den nordiske tradisjonen med involvering av barn og unge er viktig. De er avgjørende deltagere i vårt samfunn og i våre demokratier. Selv hadde jeg gleden av å delta på UNRs hovedsesjon her i Helsingfors nå i helgen som var, og det var en stor glede. Deres tema var «unge i krise». Det sier noe om de utfordringene de har vært gjennom, gjennom pandemi og nå krig i Europa.

Vi har alle hatt gleden av å lytte til ungdommens innlegg i debattene her i salen. Det er ingen tvil om at vi har solide samarbeidspartnere i de unge selv. De vil bidra til å fremme viktige saker, og ikke minst til å sette søkelyset på at nordisk samarbeid er absolutt viktig for framtiden.

Den nordiske språkforståelsen og det nordiske kulturfellesskapet er grunnmuren i det nordiske samarbeidet. Felles språk og kultur holdes ved like og utvikles gjennom at mennesker treffes. Grensehindre må vekk. Vi må styrke unges mulighet til utdanning og arbeid på tvers av landegrensene. Vi må sammen løfte og synliggjøre de nordiske institusjonene, om det er NordForsk, Nordplus eller Nordisk kulturfond. Det er viktige institusjoner som er viktige bærere av det fellesskapet vi er en del av.

I tillegg må vi sørge for Nordens hus på Grønland, på Færøyene og på

Island og ikke minst for det nordiske kulturinstituttet på Åland. De er viktige samlingssteder for å fremme nordisk kultur, nordisk språk – for å være steder hvor vi kan møtes på ulike områder.

Vi har også nordiske kontorer i alle baltiske land, som er viktige samarbeidspartnere også for nordisk næringsliv og nordisk organisasjonsliv.

Til slutt: Det norske presidentskapet ønsker også å bidra til at Nordisk råd fortsetter å utvikle seg som institusjon. Det gjelder gode arbeidsformer som fremmer samarbeid oss imellom, og ministerrådet er viktig for å oppnå vår felles visjon. Sammen jobber vi for at Norden skal bli verdens mest bærekraftige og integrerte region.

Jeg inviterer alle til å være med på å løfte de tre hovedtemaene – et trygt, grønt og ungt Norden – gjennom hele 2023, både i utvalgsmøter, i planlegging av sommermøter og i debatter, arrangementer, samtaler og andre arenaer; at vi har en rød tråd gjennom hele 2023 hvor vi fremmer de tre hovedpunktene, slik at vi i fellesskap kan nå de målene vi har satt oss.

Helt til slutt: La oss fortsette det gode arbeidet for å forsterke det nordiske samarbeidet i tiden framover. Verden trenger et godt Norden som samarbeider og er en tydelig stemme på ulike internasjonale arenaer. Så president: Tusen takk for tilliten, og vi ser fram til samarbeidet i året som kommer.

Informasjon

Tale nummer

385

Type

Huvudinlägg

Person

[Jorodd Asphjell](#)

Speaker role

Præsidi

Status

Waiting for transcription

Dato

03.11.22 14:03

